

Izhaja trikrat na teden, in sicer v torek, četrtek in soboto ob 4. uri popoldne ter stane po pošti prejemanja ali v Gorici na dom pošiljana:

vse leto 15 K
v 1/2 10 „
v 1/4 5 „

Posamično številke stanejo 10 vin.

„SOČA“ ima naslednje izredne priloge: Ob novem letu „Kazipot po Goriskem in Gradiškanskem“, in „Kazipot po ljubljani in kranjskih mestih“, dalje dva krat v letu „Vozni red železnic, parnikov in poštne sive“.

Naročnino sprejema upravnništvo v Gosposki ulici št. 7 I. nadst. v „Goriški Tiskarni“ A. Gabrčček. Na naročila brez dopolnjenega naročnine se ne oziramo.

Oglasni in poslanice se računajo po Petit-vrstah. Če tiskano 1-krat 16 v, 2-krat 14 v, 3-krat 12 v vsaka vrsta. Večkrat po dogodi. Večje črke po prostoru.

— Reklame in spisi v uredniškem delu 30 v vrsta. Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

SOČA

•Vse za narod, svobodo in napredek!• Dr. K. Lavrič.

Uredništvo

se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst. Z urednikom je mogoče govoriti vsak dan od 8. do 12. dopoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dopoldne. Upravnništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v I. nadst. na levo v tiskarni.

Naročnino in oglase je plačati loco Gorica. Dopolni naj se pošiljajo le uredništvu.

Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo ločeno uredništvu.

„PRIMOREC“ izhaja neodvisno od „SOČE“ vsak petek in stane vse leto 3 K 20 h ali gl. 1-60.

„SOČA“ in „PRIMOREC“ se prodajata v Gorici v naših knjigarnah in teh-le tobakarnah: Schwarz v Šolski ul., Jellešitz v Nunski ul., Ter. Leban na tekalšču Jos. Verdi, Peter Krobelj v Kapucinski ulici, I. Bajt v pokopališni ulici, I. Matijassi v ulici Formica, I. Hovaški v Koronski ulici št. 22; v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

— Telefon št. 83. —

»Gor. Tiskarna« A. Gabrčček (odgov. J. Fabčič) tiska in zal.

Narodna delavska organizacija.

Takoj, ko se je pojavila, je bila naša deželi simpatično pozdravljena. Ko si je uredila tla doma v vročem Trstu ter je potegla tudi v Istro, se je lotila dela tudi v naši goriski deželi. Pošteno delo rodi uspeh. Par letih shodov že je bilo. Kaže se, da se razplete organizacija prav povoljno v korist naših delavcev v deželi.

V nedeljo je bil shod v Ajdovščini. Na kratko smo že pisali o tem shodu, obširneje poročamo tu v dopisu iz Ajdovščine, ki se glasi:

Iz Ajdovščine, 18. maja 1908. — Včeraj smo imeli tukaj delavski shod, kojega se je udeležilo okoli 300 delavcev. Predsednikom shoda je bil izvoljen g. Evgen Rajer, ki je po kratkem nagovoru dal besedo g. dr. Mandiču, predsedniku tržaške Narodne Delavske Organizacije. Ta je pojasnil v lepem govoru namen in sredstva S. D. O., s katerimi bo združiti vse slovenske delavce v močno organizacijo. Navedel je razliko med N. D. O. in socialno demokracijo, ne da bi zadnje napadal. Slednjič je z ognjevitimi besedami priporočal delavcem, naj ustanove podružnice N. D. O. za Ajdovščino, Šturijske in okolice. Živahno ploskanje in klici so pričali, da je govor dobro vplival na delavce. Dr. Mandič je simpatična oseba, mož v najboljših letih in kos prevzeti nalogi. Pričakovati se sme, da se bo N. D. O. pod njegovim vodstvom ugodno razvijala, če se ne bo spuščala brez potrebe v boj s socialno demokracijo in stopi pozneje v zvezo s katero večjo delavsko organizacijo. N. D. O. naj ne zabí, da je treba okoli tisoč priprošnih delavcev, ki nimajo drugega kakor zdrave gole roke, da držé, če so organizovani, ravnotežje z enim učenim in bogatim kapitalistom in da imajo delodajalci svojo močno organizacijo. Jemati je v poštev, da se tudi delodajalci morajo boriti s konkurenti in večkrat ne morejo tako naglo višati mezde (plače), kakor se polražujejo živila in življenske potrebe. Gotovo je pa to, da je dan danes gorje onemu stanu, ki ni organizovan, kojega člani žive, ne da bi se brigali, kako bodo skupne interese skupno za-

stopali. — Naši delavci v Ajdovščini in Šturijski so glede organizacije veliki siromaki. Res je sicer, da so za slučaj bolezni preskrbljeni po okrajni bolniški blagajnici in svojem rokodelskem podpornem društvu; manjka jim pa razven tega vse drugo, kar je v sedanjih težkih časih potrebno, da naši delavci ne postanejo sužnji drugih stanov in brez organizacijske moči podobni neorganizovani, neurejeni masi.

Drugi govornik na shodu je izrazil sledeče misli:

Ne vtikam se v vašo organizacijo; to bode sami osnovali in uredili brez mene kakor vam najbolj ugaša. Opozoriti vas hočem na nekaj kot prijatelj, ki živi 15. leto med vani. Vi ne živite med seboj kakor brat s bratom, ampak vsak sam za se ločeno in neorganizovano. Vaša edina zabava ob nedeljah in praznikih je krčma. Vsak človek potrebuje po vsakdanjem delu premembe in razvedrila, da pozabi vsaj deloma medtedenske težave, ne postane čmeren, ampak hodi ob pondeljkih z odpočitimi duševnimi in telesnimi močmi na delo. Ako človek gre v pondeljek trudnejši na delo nego ob sobotah, je to značenje, da mu nedeljska zabava ni koristila, ampak škodovala, da zabava ni bila prava. — Treba je, da ob nedeljah kaj čitate in zveste, kako se delavcem godi v drugih deželah, kjer so napredovali in žive v dobrih razmerah. Priskrbite si za nedelje in praznike govornike, ki bodo vas s svojimi govorii poučevali in zabavali. V tak namen bodeta dobro služila skioptikon in gramofon. Skioptikon je priprava, ki meče slike na steno ali belo platno. Med tem spreten govornik pripoveduje, kaj predstavljajo slike. Gramofon nam ponavlja razne imenitne govore, godbene kose in petje naj boljših pevcev. Po takih zabavah vas ob pondeljkih ne bode bolela glava, ampak hodili boste spočiti na delo. Kdor dela med tednom v zaprtem zraku, naj si privoščí ob nedeljah in praznikih čistega zraku na prostem. Čist zrak je vam tako potreben kakor dobro pripravljena redilna hrana, ako ne boste požili in hirali ter iti v prezgodnji grob. Prezračujte pogostoma stanovanja in ogibajte se vrag, kadar je mogoče, prašnega, pokvarjenega in s-

tobakovim dimom nasičenega zraka. Uživatej opojne pijače samo kot zdravilo ne kot navadno pijačo. To bode vam toliko lažje, ker dobite z novim vodovodom zdravo, dobro pitno vodo. Alkohol polagoma ubija in tlači telesne in duševne moči ter dela človeka vedno manj sposobnega za delo. Pijači udani tovariši so slabi pristaši vsake organizacije, ker niso za nobeno porabo v organizaciji. Le s treznimi, delavnimi pristaši more katera organizacija doseči imenitne uspehe. Vaša mladina naj se vadi pod vašim nadzorstvom mesto navadnih plesov, ki človeka hujše utrudijo nego najtežje delo, figurativnih plesov na prostem, kjer se ne more vzdigovati prah. Taki plesi zabavajo in mladino privadijo na pravilno hojo, prikupljivo kretanje in gibčnost. Stari narodi so imeli o plesu boljše pojme nego mi. Tudi učitelje za take plesse naj odpošlji centralna organizacija, koji delavci pristopijo. Potrebna sta vam pouk in zabava; oboje naj bode pa tako, da bode imeli od njih samo korist brez škode. K vaši namenjeni organizaciji vam vsemu najboljše srečo.

Potem je nastopil pri shodu podpredsednik N. D. O. g. Jaklič ter je povdarjal, v čem je N. D. O. boljše nego socialno demokracija. Podpri je svoje mnenje tudi s par „šlagerji“, kojih se je pred njim g. dr. Mandič izogibal. Zadnji je svoje blago hvalil, ne da bi ono svojih sosedov grajal, kar je prav in pošteno. Če se bodo narodni in mednarodni socialci med seboj prepirali, oštevali in obrekovali, bodo od tega imeli tretji dobiček. Prostor in dela je dosti za ene in druge in eni in drugi morejo delavcem koristiti, kajti do blagostanja in sreče pelje več poštenih potij. Eni in drugi naj težijo po koristnem delu, ne po medsebojnem izpodirvanju in boju; delavci pa naj stopijo kot člani k oni organizaciji, ki bolje ugaja njih razmeram in potrebam. Na shodu zbrani delavci so se izjavili enoglasno, da ustanove za Ajdovščino, Šturijske in okolice podružnice N. D. O. Izvolili so si začasni odbor, ki poskrbi za vse potrebno ter v kratkem času skliče delavce k ustanovitvi nove podružnice N. D. O.

Dopis priobčujemo tak, kakoršen je došel; to ne namenoma, da moremo spregovoriti ob tej priliki nekaj besed.

Najprvo konstatujemo, da je gosp. dr. Mandič mož, ki si pridobiva srca navzočih, kjer nastopi. Iz njegovega govora in nastopa se vidi, kako sveta naloga mu je — narodna delavska organizacija. Naš g. dopisnik pravi, da se sme pričakovati, da se bo N. D. O. pod vodstvom dr. Mandiča ugodno razvijala, če se ne bo spuščala brez potrebe v boj s socialno demokracijo in če stopi pozneje v zvezo s kako večjo delavsko organizacijo. Kar se tiče boja s socialno demokracijo, bo boj tu, dokler ga bo izzivala soc. demokracija. N. D. O. nima namena pretepati se s socialno demokracijo, ker ima jasno načrtano pot dela za delavstvo, in to delo jej je glavno, ali da se bo branila pred napadi socialne demokracije, to je pa umovno samo po sebi, to je njena dolžnost. Znala pa se bo varovati tega, da bi ta boj vplival neugodno na delo. Kar se tiče zveze s kako večjo delavsko organizacijo, ni dvoma, da se je oprime N. D. O., če se pokaže kaka taka prilika, in če bo kazala korist za naše delavstvo. Drugače pa postane N. D. O., če se razplete po vseh slovenskih deželah, lahko sama na sebi tako močna organizacija, da jej ne bo treba iskati posebnih zvez s kako večjo organizacijo, marveč bo lahko sama zadoščala svoji nalogi; seveda zvez s sorodnimi ali enakimi organizacijami, če zahteva to interes našega delavstva, se brez dvoma ne bo izogibala. To so seveda naše misli, ker mi ne moremo govoriti v imenu N. D. O.

Čulo se je na shodu marsikaj dobrega in priporočljivega. Dopisniku potem ni všeč, da je podpredsednik N. D. O. podpri s par „šlagerji“ svojo trditve, da je N. D. O. boljše nego socialna demokracija. Ne vemo, kakšni ravno so ti „šlagerji“, ali prav je povedal, da je N. D. O. boljše nego socialna demokracija. Ta slednja je mednarodna, naša narodna. Socialna demokracija pretvarja naše delavce v narodne odpadnike, N. D. O. jih hoče ohraniti svojemu narodu; zraven pa dati delavcu vse, kar more zahtevati delavec

Dvajset let pozneje.

Nadaljevanje

„Treh mušketirjev“.

Francoški spisal:

ALEXANDRE DUMAS.

(Dalje.)

Mazarin je dvignil ramena ter se delal, kakor da prezira te ljudske množice; toda prebledel je vidno, hitel trepetaje v svoj kabinet, zaprl svoje zlato in svoje dragocenosti v škatlje ter nataknil najdražje dijamante na svoje prste. Kraljica, prepuščena lastni volji, pa je poklicala vsa srdita maršala La Meilleraie ter mu velela, naj vzame toliko mož, kolikor se mu zdi potrebno, ter naj gre pogledat, kaj pomeni ta »burka«.

Maršal je bil po navadi zelo spreten človek ter se ni ničesar bal; preziral je silno nižje ljudstvo, kakor večinoma vsi, ki so vajeni sukati orožje; vzél je stopetdeset mož ter hotel oditi preko Louvreskega mostu, a tu je naletel na Rocheforta z njegovimi petdesetimi lahki jezdecí, okrog katerih je bilo zbranih kakih petnajststo ljudi. Proti tako močni posadki se ni dalo nič opraviti. Maršal ni hotel niti poskušati ter se je vrnil preko nasipa.

Toda na Pont-Neuf-u je trčil na Louvièresa in njegove meščane. Tu je hotel maršal naskočiti, toda sprejelo ga je gosto streljanje pušk, in z oken je pa-

dalo kamenje, kakor toča. Trije možje so takoj obležali.

Obrnil se je proti trgu, a tu je zadel na Plančeta in njegove helebarderje, ki so se dvignili preteče proti njemu. Hotel je prodrati skozi vse te sive plašče, toda sivi plašči so se dobro držali, in maršal se je umaknil proti ulici Saint-Honoré, pustivši na mestu štiri svoje stražnike, ki so bili ubiti čisto na tiho, z golim orožjem.

Krenil je torej v ulico Saint-Honoré; toda tu je našel barikade Saint-Ovstaškega berača. Tel. barikad niso stražili samo oboroženi možje, temveč tudi ženske in otroci. Friquet je imel pištolo in meč, ki mu ga je bil dal Louvières; zbral je trop fantov, kakršen je bil on, in ti so delali tak trušč, da je šlo vse skozi ušesa.

Maršal je mislil, da je to mesto manj zavarovano nego druga ter ga je hotel zavzeti. Ukazal je dvajsetim možem, naj stopijo s konj ter uapadejo in odpro to barikado, dočim je nameraval sam z ostanom svoje čete na konjih čiliti napadalce. Dvajseteri so korakali naravnost proti omenjenemu mestu; toda tu so zagrmle puške iz za stebrov, izmed koles vozov in raz skale in pri tem streljanju so se prikazali na vogalu pokopališča Innocents Planchetovi helebarderji, na vogalu ulice Monnaie pa Louvièresovi meščani.

Maršal La Meilleraie je bil med dvema ognjema. Maršal La Meilleraie je bil pogumen mož, zato je sklenil umreti, kjer je bil. Strel za strelom je padel, in med množico se je začelo razlegati bolestno ječanje. Stražniki, ki so bili bolje izvežbani, so streljali boljše; toda meščanov je bilo mnogo, in navalili

so kakor silen vihar na maršalovo četo; možje so padali okoli maršala, kakor pri Rocroyu in Lérídi. Fontailles, njegov adjutant, je imel že strto roko, njegov konj je dobil kroglo v vrat, in moral se je silno truditi, da ga je vladal, zakaj vsled bolečin je bil kakor besen. Slednjič je čutil maršal, da je prišel oni skrajni trenutek, ko strese tudi najpogumnejšega mrz in mu stopi pot na čelo; tedaj pa se je hipoma od ulice Arbresec sem raztrnila množica ter začela klicati: »Živel koadjutor!« in prikazal se je Gondy v roketu in škofovskem plašču; mirno je stopal med vikom in kroglijami, deleč blagoslov na desno in levo, tako mirno, kakor da vodi spreved na dan Rešnjega telesa.

Vse je popadalo na kolena.

Maršal ga je spoznal ter tekél k njemu.

— Rešite me od tu, v imenu božjem, mu pravi, sicer moram pustiti tu svojo kožo in kožo svojih ljudi.

Nastal je trušč, da bi ne bilo slišati grmečega boga. Gondy je dvignil roko ter zaukazal mir. Vse je umolknilo.

— Otroci, je dejal Gondy, glejte, tu je maršal La Meilleraie, nad čegar nakanami ste se motili in kateri se zaveže, da bo prosil v vašem imenu, ko se povrne v Louvre, kraljico, da da svobodo našemu Brousselu. Kaj ne, maršal, da se zavežete? pristavi Gondy ter se obrne proti La Meilleraie-u.

— Vraga! Seveda se zavežem! odvrne ta. Nisem mislil, da opravi tako po ceni.

— Častno besedo vam je dal, pravi Gondy.

Maršal dvigne roko v znamenje, da je zadovoljen.

(Dalje pride.)

v sedanjih časih in kar je mogoče dati. Če je rabil gosp. Jaklič tudi kak „šlager“, nič hudega. Kaj vse se govori, s kakimi „šlagarji“ se udriha po socialnodemokratskih shodih in tudi še po izvestnih — drugih! Socialni demokratje tolčejo in udrihajo po svojih shodih. Da bi se ne smelo malce reagirati na to? Če te kdo udari po levem licu — ne nastavi mu desnega, marveč vrni mu in se pripravljen stoj!...

Za naše delavce najboljša je N. D. O. Znamenje, kako je dobra in potrebna, je to, da jo sovražijo klerikalci in socialni demokratje. Rdeči in črni brezdomovinci stojijo v boju proti slovenski narodni delavski organizaciji. Zato ve vsak razsoden slovensko čuteč delavec naš, kam mu je vstopiti. Zato tudi se ustanovi v Ajdovščini podružnica N. D. O.

DOPISI.

Iz kanalskega okraja.

Iz Lokovca. — Jedva se je ustavilo lažnjivo dopisovanje o g. županu, že je zopet začelo neko lažljivo človeče lagati po „Prismojencu“. Rajši bi se dopisnik držal zapovedi „Ljubi svojega bližnjega, kakor samega sebe“, ne pa da nesramno laže po „Prismojencu“ in obrekuje poštene ljudi.

Da, gosp. dopisnik „Prim. lista“, lažete prav na nečuten način, spoznate lahko sami, ako nimate slame v možganih. V 20. številu „Primorskega lista“ kvasite, da je bil neki Karol Šuligoj, blaga in mirna duša, zavrta napaden in ustreljen skozi čeljust. Oj, ubogi dopisnik! Ali Vas ni sram lagati? Saj je vsakemu Lokovčanu znano, da omenjena „blaga in mirna duša“ ni bila ustreljena, temveč samo s steklenico malo opraskana.

Ne mislite, g. dopisnik, da mi je toliko na Vašem lažnjivem dopisu! To je samo v pojasnilo čitateljem „Prismojencu“ in Vam, ki mislite, da lahko lažete pod zastavo teme.

Tudi o g. županu ste začel lagati. Ako ste iz Lokovca, lahko veste, da je začel g. kurat nagajati ne pa g. župan. Le ne s tako neumnimi lažmi, da Vas ne bodo imeli za bedaka.

Kaj pa nadalje? Čujmo! Pohati bo začelo! Kaj pa mislite? Ali z revolverjem? Takih nizkih sredstev upamo, da ne bodejte rabili! — Ali Vam mogoče poka v glavi? — Lahko mogoče prvo ali drugo. Zaupamo ne posebno na take besede in grožnje! Nadalje grozite tudi, da pokažete g. župana takega kot je v resnici. Saj se Vam pokaže vsaki dan. Tudi njegovo govorjenje in delovanje je očitno. Le neumnega se ne delajte, ako niste v resnici.

O onem ubogem Lokovčanu, ki se je zmešal in potem obesil, tudi ne morete molčati. Povemo pa samo to. Omenjeni mož je bil prejšnji dan pri spovedi na Kostanjevici v Gorici. Ko je prišel domov, je izročil denar svojemu sinu. To so pri vas družinski nemiri! Pri njem so našli 2 molek in listič opravljene velikonočne izpovedi. Kdo ve, kako je?

Nazadnje porečete še, da mi delamo prepir in razdor. Trkajte se rajši na svoja prsa in recite: „Čemu je treba lagati in opravljati?“

Iz tolminskega okraja.

Podmelec. — V naši fari so nastale take razmere, da je potreba res poseči med nje s pametno besedo, kajti pri nas ne vlada več trezen in razsoden boj, ampak strast, katera ima svoj vir v preganjanju naprednega časopisa. Javnosti in še bolj nam je znano, kakšnega načina in kakšnih sredstev se poslužujete Vi, gosp. župnik, v zatiranju naprednega časopisa in z njim združenega zatiranja naših od vsake stranke neodvisnih čitalnic v Podmelec in na Kneži. Boj, katerega vodite Vi, gosp. župnik proti gosp. nadučitelju, Vam ne bode delal preveč časti in ne bode povečal ugleda Vam. Gosp. nadučitelj se giblje vedno med nami, zato imamo priliko, spoznavati ga.

Poznamo ga kot dobrega, miroljubnega, delavnega in za pravi napredek zelo vneta človeka, kar o Vas še ne moremo trditi, ker Vas ne vidimo med nami. Lepe vspehe, katere ima on, so tu, teh se ne da utajiti. A tudi Vas sodimo veliko milejše, kot bi Vas po Vaših delih morali soditi, ker smo prepričani, da ste v marsičem še slabo podučeni. — Da smo grešniki, vi, nam bodejte pripoznali, tudi Vi gosp. župnik. Saj še najpravičnejši greši sedemkrat na dan. Ko bi bili vsi

popolni, bi ne potrebovali cerkve, tudi ne zakramenta sv. pokore. Znano Vam je gotovo, da že posvetna postava ne pripusti, da bi se očitale hudodelstvo. In je li posvetna postava pravičnejša in popolnejša od postave božje? — Če ste Vi, gosp. župnik, čist in brez greha, vrzite prvi kamen v nas. Prosimo Vas tudi prav lepo, imejte eno prihodnih nedelj nauk o krščanski ljubezni do bližnjega. Ta čas bode gotovo polna cerkev samih naprednjakov, ker smo vsi radovedni, kako si Vi in Vaši privrženci ta nauk tolmačite. Bodite uverjeni, da smo vsi kmalu v Vašem taboru, kakor hitro se bode Vi in Vaši tovariši natančno ravnali po Kristusovih naukih. Ali še ne veste, da ste Vi luč na gori, katera se ne da skriti?

Kdo je bil vzrok, da nismo imeli lanske leto toliko časa orgljanja v cerkvi? Ali ne Vi, gosp. župnik sami! Pokojni Vaš prednik gosp. Primšar je vporabil v takem slučaju hitro prilikost, potrudil se do gosp. nadučitelja, kateri mu je, kot prijatelj godbe in petja, prav rad vstregel. Tako bi bilo lahko tudi lanske leto. Zakaj ga niste naprosili tudi Vi? To bi bila Vaša dolžnost! — S tem ste dosegli ravno nasprotno, kar ste najbrže nameravali. —

Pustite napredno časopisje pri miru in bolj bo za Vas in za nas farane. Saj ste imeli priliko izkusiti že na Šentviškigori. Opravljajte lepo svoje dolžnosti ter imejte v cerkvi in v spovednici namesto politike krščanski nauk in — nihče Vam ničesar ne poreče, če tudi ustanovite še — konsumno društvo!

Podmelec, dne 17. maja 1908.

Jernej Drekunja,
Martin Kogoj,
Ivan Kenda,
Jožef Kogoj,
Ivan Humar,
Franc Dobravec,
Andrej Dobravec,
ignac Božič,
C. Božič,
Anton Kenda,

Ivan Laharnar,
Ivan Makuc,
Edvard Bizjak,
Jakob Oman,
Josip Kuštrin,
Miha Laharnar,
Anton Podoreh,
Ivan Pavlin,
Franc Jerman,
Franc Šorli.

Iz cerkljanskega okraja.

Cerkno. — Dne 13. t. m. ob 10. uri predpoldne se je vršila ustanovna seja novega cestnega odbora pri županstvu v Cerknem.

Da so naši klerikalni odborniki spet izvolili „Cimala“ za načelnika, temu se širša javnost pač ne bode čudila, ker splošno je znano, da celi manever, kojega je on pri predzadnjih občinskih volitvah vodil, je veljal v večini za novi cestni odbor. Umetno se je izognil, da ga niso njegovi backi izvolili v cestni odbor, ker pričakoval je, da ga njegovi „vredni“ zavezniki pri dež. odb. spet „vsidrajo“ ter ga imenujejo pooblaščenca dež. odb. pri cestnem odboru v Cerknem.

Vse to se je našemu „Cimalu“ posrečilo in že je na to računal, da bode še nadalje pri cest. odboru nemoteno šušmaril, pa vsoda tega ni hotela, kajti nepričakovano se mu je ravno pred nosom njegov najboljši apetit pokvaril.

Kot največji davkoplačevalec sodnega okraja cerkljanskega nastopil je v smislu § 22. cest. zakona kot član cest. odbora cerkljanskega velengledni gospod Matevž Pirih na Št. Viškigori, po svojem pooblaščenju gospodu Vincencu Rojcu, posestniku iz Cerknega.

Zdaj bode imel naš „Cimala“ spet zadosti vzroka, da bode štrajkal in uprizarjal neslanosti, da g. Rojca iz cestnega odbora izbace. Z napetostjo pričakujemo, koliko rekurzov pa sedaj „Cimala“ proti gosp. Rojcu vložil. Svetujemo mu, da ako bode rekuriral, naj svoj rekurz potom škofijskega ordinarijata v Rim odpošlje, tam ga bojo morda slišali, da ne bode treba njemu ali celemu cest. odboru radi ene osebe iz cest. odb. pobegniti ter napraviti našim davkoplačevalcem ogromnih stroškov, koje je napravil pri zadnjih občinskih homatijah s svojimi umazanimi spekulacijami.

Ker je pri našem novem cest. odboru tudi napredna etranka po svojem pooblaščenju zastopana in ker so pokazali tudi nekateri klerikalni odborniki, da imajo resno voljo varovati koristi naših davkoplačevalcev, se je valed tega nadejati, da bode novi cest. odbor vkljub „Cimalovi“ izvolitvi nepristransko in složno deloval.

Zveza narodnih društev.

Bratna in pevsko društvo „Sivigrad“ v Ribnemorgu-Vasi priredi na kvaterno nedeljo dne 14. junija 1908. veliko veselico. Vspored se ob-

javi pravočasno. — P. n. bratska društva se uljudno naprošena, da blagovolijo naznaniti odboru do dne 14. junija t. l., ako nameravajo nastopiti korporativno in s kako pesnijo pri veselici. Odbor.

Opozorjamo na l. narodno dirko, katero prireditelja kolesarsko društvo „Gorica“ in tržaško kolesarsko društvo „Balkan“ iz Trsta dne 8. junija 1908. na binkoštni ponedeljek na goriskem dirkališču (Velodrome).

Na vsopredn bo pešhoja, dirka s kolesi, petje, godba, srečkanje, šaljiva pošta, nastop ameriških kolesarjev in umetni ognji. Po končanem vsopredn prosta zabava s plesom na dveh plesiščih. Natančen vsopred objavimo pravočasno.

Ustanovni občni zbor kmetsko-izobraževalnega društva v Lomu se je vršil v nedeljo pri lepem številu udeležencev. Imenom „Zveza narodnih društev“ je govoril podpredsednik Fran Kocijančič, ki je predaval „O živinoreji, gnojilih in sadjereji“. V odbor so bili izvoljeni: predsednik: Ignacij Bavdaz, odborniki: Janez Pavšič, Peter Nemic, Peter Kragelj, Anton Kragelj, Ivan Pregelj in Matija Žbogar, preglednika: Andrej Winkler in Andrej Levpušček. — Mlademu društvu želimo mnogo uspeha.

„Zveza narodnih društev“ naznanja svojim društvom, da založi „Goriška tiskarna A. Gabršček“ društvene knjige in sicer: „Imenik članov in izkaz plačane članarine“, „Blagajnikovo knjigo“ in „Inventar društvenega imetja“. Vse te knjige so že v tisku in bodo drugi teden gotove. Čene se pravočasno naznanijo. Kdor želi te knjige, naj se obrne na „Gor. tiskarna A. Gabršček“.

TAMBURAŠI iz Petrinje na Hrvaškem bodo svirali danes zvečer pri Zlatem Jelenu. Vstopnina prosta.

Domače vesti.

Klerikalna nesramnost proti poslancu gosp. Jos. Štreklju. — „Gorica“ in „Prismojencu“ priobčujeta obsežne tabele o naročenih trtah iz državne trtnice, katere so Kraševci naročali in dobivali. — Precej časa nismo mogli izluščiti jedra, za kaj gre tu ta srditi boj. Šele v zadnjih številkah smo razumeli ta boj za — oslovo senco, ki nam pa razkriva velikansko nesramnost in brezvestnost tiste klike, ki se skriva pod zastavo katoliškega pryaka dr. A. Gregorčiča. Za kaj gre?

Vsakdo ve, kako težko je kaj dobiti iz vladnih rok. Treba je boja, moledovanja, prosjačenja, pritiskanja, da izpulimo kako drobtinico. — Tako je tudi s trtami. Ako jih kdo rabi in prosi 1000, mu jih milostno naklonijo 400. — No, in kaj so si umislili nekateri Kraševci? Prosil so za trte tudi na imena sosedov, ki trt niso ne rabili, ne prosili in torej ne — prejeli. Ali tako je došlo na Kras na tisoče trt več, ki so vse prišle v prave roke, v pripravljeno zemljo, — in te trte so posajene, rastejo, rodijo. Torej je to lepa pridobitev za Kras. Naj jih ima Peter ali Pavel, naj jih je dobil na svoje ime ali na naslov Icijfajtelca, trte so došle in obogatile Kras! — Tu ap pridejo klerikalci pod Gregorčičevo bandero in se zgražajo o nepravilnosti in nemoralnosti.

Podle duše!

Ker pa že izzivajo škandal, naj povemo mi, kako isti ljudje že veliko let na povsem enak način dobivajo od vlade tisočake na umišljena, falsifikovana imena, na falsifikovane račune, na falsifikovane pobotnice.

Dr. Anton Gregorčič predlaga vladi fingirane račune, fingirane proračune, prilaga fingirane pobotnice, da izkaže veliko večjo potrebo, nego je v resnici, — edino v ta namen, da vlado opili za kak tisočak več. Prav tako, kakor so delali Kraševci, da so pridobili več trt za svojo zemljo! Vlada je dobila s Krasa proračune o potrebi trt, ali vsi tisti, ki so izkazovali, da jih potrebujejo, jih v resnici niso prejeli, ker so šle dragam. — Tudi dr. Anton Gregorčič izkazuje s pobotnicami, da je izplačal toliko in toliko mesečnih plač, v resnici pa ni bilo plačano toliko, kolikor potrjujejo pobotnice. — Popolnoma enak slučaj!

Mi ne obsojamo dr. A. Gregorčiča, ako tako dela, ker tako delajo povsod, ako hočejo kaj iztisniti od vlade. Ali čemu dopušča, da uga-

njata „Gorica“ in „Prismojencu“ takó ostudno gonjo zastran — trt na Krasu? Ali ni prav, da pride na Kras kolikor največ mogoče trt iz državnih trtnic, pa naj jih posadi Peter ali Pavel? Kdor jih potrebuje, kdor jih rad prejme in posadi, naj jih dobi? Ako jih pošlje vlada, kdo kaj trpi pri tem? — Klerikalcem je le za škandale, zato jih delajo tudi takrat, ko je za to najmanj povoda! Je pač nesramna banda tam okoli „Gorice“ in „Prismojencu“!!

Pevsko in glasbeno društvo. — Preplačali so vstopnino pri „Dijaškem koncertu“ dne 16. maja 1908. gg.: dr. Tuma K 12-50, Ahatz M. K 5, dr. Faganelj K 2, Arrigler 50 vin., Luxa 50 vin., dr. Dereani K 5.

Umrli je v Gorici po dolgem bolehanju g. E. Guttmann, administrativni svetnik pri tuk. gozdarskem uradu v pokoju. Pokojnik, rodod Ljubljancan, je bil dober Slovenec ter je zapustil skoro vse premoženje za dijaške ustanove.

Trto z Gorjanskega. — Izkaz o trtah županstva Gorjanskega tudi rabijo klerikalci v gonji proti poslancu Jos. Štreklju. Župan z Gorjanskega je klerikalec, pa ga tajijo, ker tako kaže v javnosti, drugače so si dobri prijatelji. Tudi na socialnodemokratski „Delavski list“ se sklicujejo. Drugače preklinjajo soc. demokratične liste, v boju proti naprednjakom pa morajo klerikalcem služiti tudi ti. — Kar le morejo, privlečejo na dan. Toda ves trud bo zaman, to povemo že danes.

Dopisujte tujim tvečkam slovensko! — Toliko časa se že naganja naše ljudi, naj se poslužujejo slovenščine, kadar kaj naročajo na Dunaju ali kje drugodi, pa skoro vse zaman. Ljudje pisarijo po razno blago navadno v strašni nemščini. V rokah imamo neko tako pismo iz nekega kraja v naši deželi. Strahovita nemščina. To so se morali smejati, ko so jo čitali. Dopisujte slovensko pa boste ravno tako postreženi. S tem pa se tudi pomagamo našim ljudem do kruha. Po naših deželah imajo razpredene svoje kupčije razni tuji, zlasti nemški trgovci.

Mnogo teh tudi zna slovensko. Če se dopisuje in naroča slovensko, so prisiljeni nastavit v svojih prodajalnicah Slovence; tako pa se redijo le tuji ob naših denarjih in ob nepravdnosti tistih, ki se silijo z nemščino.

Dopisujte torej le slovensko! Treba spraviti slovenščino do veljave v trgovskem svetu!

Občinske volitve v Gorici. — Jutri bo volil prvi razred. Kandidatje so: dr. Fr. Marani, dosedanj župan, A. Battistig in Jos. Venuti.

Zanimivo je, kako ljudje imajo glavno besedo pri volitvah. Volilni odbor tvorijo, kakor se govori: tržni komisar Resen, cvetličar Gorjan, mešetar Tominc in pa bajč znani Šapla. — Ko so izvedeli nekateri volilci, kdo postavlja pravzaprav kandidate, niso hoteli iti volit.

Župan Marani ima proti sebi več laških napetih kričadev. Predno so ga postavili za kandidata v prvem razredu, so nekateri ostro kritikovali postopanje njega kot državnega poslanca. Nö, viharček se je kmalu polegel, in Marani je zopet kandidat. Kakor vse kaže, bo tudi zopet župan. Koga pa tudi naj bi postavili na mesto njega?!

„Gorica“ je nazvala v svoji ljubeznivosti „Soča“ čifutski list zato, ker prinaša inserat neke hamburske tvrdke. „Gorica“ sicer sama prinaša oglase čifutov in oberčifutov, ali radi tega ona ni čifutski list. Samo „Soča“ je čifutski list. — Jezico v „Gorici“ pa treba umeti. „Gorica“ išče inseratov na vse strani, pa jih jej ne dajo. Kateri pameten človek bo inseriral v takem obskurnem listu! Inserati v „Soči“ bodejo „Gorico“ v oči, zato je dala duška svoji jezi ter zmerja „Sočo“ s čifutskim listom. Naj le zmerja. Inseratov je pri nas vsejedno vedno več, v „Gorici“ pa vedno manj.

Koncerti pri Zlatem Jelenu. — Sinocnji vojaški koncert je uspel precej dobro. Vrt je bil malone napolnjen. Občinstvo se je dobro zabavalo. — No, tistih 50 oseb bi bilo že še našle prostora, da bi mogli reči: koncert je uspel prav dobro — brez deficita. Pri nas Slovencih manjka največkrat tistih — 50 oseb, ki bi prav lahko pripomogle vsaki prireditvi do popolnega uspeha. Manjka nam še smisla za vzajemno podpiranje drug drugega. — Bo že še bolje!

V Gradelcu je sedaj že par sto kopališčnikov. Popraševanje po stanovanjih je tako, da so oddana za mesec junij in julij, zlasti julij, že skoro vsa po hotelih in privatnih hišah.

Luka Dugar, „lauburs“ semeniškega profesorja in vrhnega urednika „Prismojence“ dr. Andreja Pavlice, je rekel proti nekemu Sokolu: „Ne zahajati k tistim barabam, kjer je Gabršček zraven“. Bivši policaj Dugar je tako neznanen možiček, da ne more razžaliti nobenega Sokola, najmanj pa poslanca Gabrščka. Omenjamo besede Dugarja, ki je pobožen mož, le radi tega, da vidijo čitatelji, kaka surovost je doma pri klerikalcih. Kdo je naučil „lauburs“ tako govoriti? — Da je res tako govoril, zato sta na razpolago dve priči.

Radi razžaljenja voličanstva so privedli v goriske zapore iz Tržiča 19-letnega Josipa Ryanta s Češkega. Začetkom aprila t. l. se je predstavil v Gorici na policiji, da je knjigovez pa da nima ne dela ne sredstev. Poslali so ga domov. Ali kmalu se je prikazal zopet v naši deželi. Ko so ga aretirali v Tržiču radi beračenja, je razžalil cesarja. Vsled tega ga postavijo v Gorici pred sodnike.

„Rdeči Križ“. — Računsko poročilo o delovanju deželnega pomočnega društva „Rdeči Križ“ za preteklo leto je po stari navadi le nemško. Slovenska krajevna imena patijo po laško, da je že naravnost škandal. Prav norca se delajo s Slovenci pri tem društvu. Zato naj slov. občine in drugi slovenski člani lepo izstopijo iz takega društva. Bo najbolje!

Župnik Ivan Kovačič v Podmelcu je bral jutraj mašo, držal Najsvetejše v rokah, zavžil živega Boga, potem pa je šel pisat dopis iz Podmelca za „Gorico“, v katerem se kar nakrat zaleti v svojega bližnjega, gospoda po slanca Štreklja. Zagnal se je vanj prav po farško: da pojde v parlament pomagat Štreklju ministre iskati, pobijati trtne uši in prositi dežja Kraševcem. — Kovačič naj ve, da tisti, ki pobija trtne uši, je res kmetov prijatelj! Kdor išče le kmetov žep, pa kmetstva pijavka. Uši treba uničiti! Uši so škodljive. Za trtnimi se uničijo še druge uši, ki kmetu še več škodujejo. — Da se zaganja župnik Kovačič v g. Štreklja, zato nima nobenega povoda. — Zlatel pa se je vanj iz sovraštva. Nikdo ne zna tako sovražiti kakor far — pravi ljudski pregovor. No, radi tega gospodje vsejedno berejo maše naprej.

Cepjenje koz. — V ponedeljek bo cepil kozo mestni protofizik dr. Bramo v otroškem vrtcu v ulici Torrente, v torek pa v šolskem vrtcu na poti na grad; čas: od 4. do 6. popoldne.

Pod voz je prišel 9-letni deček A. Pavlin iz Ravnice. Mečno ima poškodovano desno nogo. Zdravijo ga pri usmiljenih bratih.

Za kratke čas. — Neki klerikalec, ki zdravi ljudi, se je cefral po dvokolesu proti mestu. Ob enem je vozil dvokolo tudi neki kmetijski človek. Tega je začela obhajati neka slabost, zato je rekel gospodu klerikalcu, ki zdravi ljudi, naj mu pomaga. Namestu pomoči je dobil odgovor: Pridite jutri ob 9. uri na dom. Kolesarila sta naprej. Kmeta so nekaj vile bolečine, ali šel je le naprej. Proti mestu sta srečala tri ginjene dobrovoljce. Kmet, ki je vozil prvi, jih je pozdravil „Dober večer“, uni pa, ki zdravi ljudi, je molčal. Zakrevsali so v njega in hipoma je sfrčal v občestni jarek, kolo pa na njega. Pomagajte, je klical kmetu, pomagajte! Kmet: Jutri ob 9. uri!

Nekdo iz okolice.

Izpred sodnje. — 30 letni laški podanik Spartaco Squadrani je zavarovalni agent v Furlaniji. Ta človek pozna mater nekega Viktorja Caldara v Alzati pri Milanu. Brzjavil je Squadrani v Fiumičelu v imenu sina na mater, naj mu pošlje tje takoj 450 lir, če ne je izgubljen. Mati je poslala na to hitro svojega sorodnika v Gradišče ob Soči, kjer prebiva njen sin, češ, kaj mu je. Ta je seveda debelo gledal ter povedal, da on ni zahteval nikakega denarja. Prišlo je na dan, da si je hotel Squadrani prislepariti 450 K. Pred sodnijo je rekel, da je hotel napraviti le šalo. Sodnija pa mu je povedala, da se ne sme delati takih šal, zato mu je prisodila 3 mesece ječe s postom vsak mesec; ko prestane kazni, ga pošljejo nazaj v Italijo.

64 letna Ivana Zlatel iz Kožbanske občine je bila obsojena na 5 dni zapora, ker ni skrbela za zadostno varstvo svoje 3¹/₂ letne hčerke Olge, ko je šla od doma. Deklica se je bila med tem časom opekla ter je umrla vsled opeklin.

Popravak. — V notici „Pravda za oslovo senco“ v zadnji številki se ima čitati: „Tako ravnanje je obsojati z dveh strani: 1. uradniški aparat na glavarstvu ni tu za glavarjeve kaprice (ne: in ta za glavarjeve kaprice).“

„Matice Hrvatske“ je poslala knjige za 1907. podpisane poverjeniku ter jih je dobili med uradnimi urami — od 8¹/₂—12¹/₂, predpoludne in od 3.—6. popoldne: Ulica Treh Kraljev št. 16. I.

Advokat D.r Henrik Tuma, poverjenik „Matice Hrvatske“.

Moja mati je dobra in pametna žena.

Na večer, predno grem spat mi ne da nikoli zvonov, ampak po dva koščeka pristuih Fay-ovih Sodenskih mineralnih pastil; predno grem v šolo pa jih dobim kar — šest, da se ne prehladim. Bolan nisem nikoli. Mama trdi, da sem le vsled uživanja Sodenskih pastil vedno zdrav in čil. Kupi se jih lahko v vsaki lekarni, mirodilaici in prodajalnici mineralnih vod ter stane škatljica istih K 1.25.

Glavno zastopstvo za Avstro-Ogrsko: W.Th.Guntzerl, Dunaj IV.1. Grosse Neugasse 27.

Trgovsko - obrtne in gospodarske vesti.

Razglas o prihodnjem tečaju podkovske šole v Ljubljani. — Novi šolski tečaj na podkovski šoli c. kr. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani se prične dne 1. julija 1908. Poleg podkovstva se učenci podkovske šole uče tudi ogledovanja živine in mesa. Kdor želi priti v podkovsko šolo, naj vloži prošnjo za sprejem in naj ji priloži: 1. kratni list, 2. domovinski list, 3. šolsko spričevalo, 4. učno spričevalo v dokaz, da se je podkovstva izučil pri kakem kovaškem mojstru, 5. župnikovo ali županovo spričevalo o poštenem vedenju. Ubožni prosilci, ki se ne morejo šolati ob svojih troških, niti ne morejo pričakovati podpore od svojcev, morejo dobiti po 100 K podpore pri kmetijski družbi. Prosilec za podporo mora svoji prošnji poleg navedenih prilog priložiti še: 6. ubožni list in 7. potrdilo, da je bil že 2 leti za kovaškega pomočnika. Prošnje za sprejem v podkovsko šolo naj se do 15. junija 1908. pošljejo vodstvu podkovske šole v Ljubljani. Šola bo trajala do konca decembra 1908. Kdor dobro preštane preskušnjo, more po postavi iz 1873 leta dobiti patent podkovskega mojstra; brez preskušnje pa sedaj nihče ne more postati podkovski mojster. Pouk v podkovski šoli je brezplačen; učenci morajo skrbeti le za živež in za stanovanje ter za potrebne šolske knjige. Stanovanje dobijo učenci za majhno plačo v šolskem poslopju. Učenci naj se oglase vsaj dva dni pred šolskim začetkom v podkovski šoli na Poljanski cesti št. 63. — Ker je po slovenskih deželah še vedno premalo v podkovstvu izučenih kovačev pa tudi premalo izurjenih živinskih in mesovnih oglednikov, zato naj bi skrbela županstva, da dobo vsaka občina vsaj po enega dobrega kovača in mesovnega oglednika.

Brezobrestna posojila za obnovev po trtni uši uničenih vinogradov. — V deveti številki „Samouprave“ iz leta 1907. (stv. 151.) smo poročali, v kakem stadiju se je nahajala zadeva o brezobrestnih posojilih za obnovev po trtni uši uničenih vinogradov za leto 1908.

C. kr. poljedelsko ministerstvo se je odločilo, da bode izplačalo iz državnih sredstev le 50%, prispevek do najvišjega zneska 16.075 K. Deželni odbor pa je zahteval pred vsem, da mora biti ta prispevek že sam na sebi višji in to z oziroma na veliko število prosilcev; v drugi vrsti je zahteval, naj dovoli država višji prispevek nego je deželni, v kar je pooblaščen po 1. členu zakona dne 4. aprila 1902. drž. zak. št. 36., ako vladajo v deželi „vsega oziroma vredne razmere“.

Aprila meseca tekočega leta je naznanil deželni odbor c. kr. namestništvu na njegovo nalično vprašanje, da se je sprejel v proračun, ki se predloži deželnemu zboru v prihodnjem zasedanju, za obnovev po trtni uši okuženih vinogradov znesek 25.000 kron. Pri tej priliki je deželni odbor vnovič priporočil, naj se prispevek iz državnih sredstev primerno zviša, ker se nahaja dežela bolj kot kedaj prej v razmerah, o katerih je govora v 1. členu zgoraj omenjenega zakona.

„Samouprava“.

Osuševanje kobaridske ravnj. — V deseti številki „Samouprave“ iz leta 1907. smo poročali, da je bil deželni odbor avgusta meseca 1907. naprosil c. kr. namestništvo, naj kolikor mogoče pospeši dovršitev ureditve hudournika Šijak in naj c. kr. vlada poveri c. kr. gozdnotehn. enemu oddelku v Beljaku izdelanje načrtov za ureditev Nadiže, ker razpolaga deželni odbor le z neznatnim številom tehničnih moči. Pred kratkim je prejel

deželni odbor obveščilo, da je bilo c. kr. namestništvo pač predlagalo poljedelskemu ministertvu, naj se Šijak takoj prične uredniti; da pa ministerstvo ni moglo pritrditi temu predlogu, ker se morata srednji in spodnji tok Šijaka popolnoma odvoditi, vsled česar se ne bo šlo le za odkupovanje zemljišč, marveč tudi za razne zasebne interese, dočim ni izključeno, da se bodo lastniki posameznih zemljišč ob novi hudournikovi smeri protivil projektiranemu odvodu. Iz teh razlogov, ki jih je navajal c. kr. gozdnotehnični oddelk in katerim je poljedelsko ministerstvo pritrdilo, je le-to naročilo c. kr. namestništvu, naj uredi vse te stvari, predno se prične z ureditvenim delom, radi česar naj uvede pred vsem postopanje v smislu zakona z dne 30. junija 1884. dr. zak. št. 117. C. kr. poljedelsko ministerstvo je tudi poudarjalo, da je zahteva deželnega odbora, naj bi že sedaj pokazalo svoje stališče glede besedila dotičnega zakonskega načrta, prezgodnja in je izjavilo, da se bode bavilo s tem še-le, ko se bode načrt potrdil na podlagi zakona o vodnih pravicah. Kar se tiče ureditve Nadiže, naročilo je c. kr. poljedelsko ministerstvo gozdnotehn. enemu oddelku v Beljaku, naj za časa izvrševanja uravnavnih del ob Šijaku poizveduje kar treba za ureditev Nadiže ob njenem izviku.

„Samouprava“.

Trgovci proti konsumnim društvom. — 19. t. m. se je pri justičnem ministru oglašila deputacija 300 delegatov avstrijskih trgovcev, ki se je posebno pritoževala proti konsumnim društvom. Minister je obljubil pri posvetovanjih v obrtnem odseku ozirati se na želje trgovcev.

Politični pregled.

Postanska zbornica. — V imenu vinorejskega odseka je poslanec Schrafl predlagal nujno razpravo o naslednjih resolucijah: 1. Vladi se naroča, da v ozira vrednih slučajih z novim letom 1908. zapadle obroke brezobrestnih posojil vinogradnikom podaljša do 1. januarja 1910. 2. Vladi se naroča, naj ukrene vse potrebno, da bode cenejša modra galica. 3. Vladi se naroča, da po potrebi zviša kredit za brezobrestna posojila v smislu zakonov z dne 28. sušca in 4. malega travna 1902.

O tej akciji se je razpravljalo obširno v zbornici. Minister za poljedelstvo je obljubil pomoč ter našel odredbe, katere se izvrše v tem pogledu. Predlog je sprejel. — Zbornica je razpravljala včeraj o nujnih predlogih Malorusov glede upravnega sistema v Galiciji. Malorusi so slikali zlorabo uprave, branili Poljaki in notranji minister.

200 milijonov za obrambo Italije. — Odsek za narodno obrambo je izdelal načrt in sestavil spomenico na parlament, v kateri zahteva 140 milijonov za obrambo severovzhodne meje, Alp in alpskih dolin za zgradbo strategičnih železnic, 60 milijonov pa za obrambo obrežja in reorganizacijo pristanišč ob Adriji.

Angleški kralj odpotuje 5. junija t. l. v Petrograd obiskat ruskega carja.

Ogri proti zvišanju častniških plač. — V skupnem ministerskem svetu se glede na zvišanje častniških plač ni doseglo sporazumljenje, ker vztrajajo Ogri na svojem prvotnem stališču, da se jim morajo namreč dovoliti narodnostne koncesije v armadi, predno dovolijo zvišanje.

Razne vesti.

Klerikalci si hočejo pridobiti moč nad vsučilišči s pomočjo nahujskanih kmetov, kakor se je pokazalo v Gradcu. Svobodomiselno dijaštvo nastopa odločno proti klerikalnim nakanam. Tudi slov. svobodomiselno dijaštvo je govorilo jasno besedo. Za Gradcem so se takoj pojavili nemiri in Inomostu, katere so izzvali klerikalni dijak. Ako bi Wahrung začel zopet predavati, hočejo nagnati nad vsučilišče na tisoče kmetov, kmete mislijo nahujskati tudi k demonstracijam pred dunajskim vsučiliščem.

liščem. — V parlamentu so se pograbili nemški naprednjaki in klerikalci radi slučajja v Gradcu. Nemške napredne stranke se nekako sramujejo svojih klerikalnih zaveznikov, ali v boju proti Slovanom se že najdejo zopet v objemu. — Za avtonomijo in zakonito zajamčeno svobodo vsučilišč se mora zavzeti vsak razsoden človek. Tu bi morala vlada napraviti odločen korak. Ali kako, ko je pa tako klerikalna!

Sienkiewicz obsojen. — Na Dunaju se je vršila porotna obravnava radi razžaljenja časti potom tiska proti pisatelju Henrikju Sienkiewiczu vsled tožbe petih rusinskih dijakov. Tožba se je tikala članka Sienkiewiczovega, objavljenega v nekem dunajskem časopisu. V istem članku Björnsonu v odgovor je trdil Sienkiewicz: „V zaporu, kamor so vtaknili maloruske dijake za nekoliko dni, so isti vzpizorili gladoštrajk... z vinom in biftekom“. Petorica maloruskih dijakov, ki se je udeležila znanega gladoštrajka, je za to tožila Sienkiewicza radi častikraje. Vsled verdikta porotnikov je bil neprisotni Sienkiewicz obsojen na 300 kron globe ozir. 30 dni zapora. Maloruski dijaki so brzojavili Björnsonu: „Resnica je zmagala, ljudski sodniki so obsodili Sienkiewicza“.

Streha se je razsula v Trstu pri podiranju bivšega parnega mlina v ulici Olmo. Šest delavcev je pri tem padlo v razvaline. Štirje so bili težko ranjeni, dva malo.

Vrat je prerazal svoji ženi v Avignonu ljubomarni njen mož Silvestri. Potem se je vstrelil.

Vsled strahu pred ognjem je umrl v Stammerku pri Trebnjem 16-letni Anton Marinič. Tam je bil namreč nastal požar, ki je napravil veliko škodo.

Detomor. — Hčerka veleposestnika Krefla v Vurmbergu nad Ptujem Julijana Krefel, je pred približno 14 dnevi povila nezakonskega otroka in ga pokopala na vrtu. O stvari pa se je zvedelo in orožništvo je že zaprlo dekle. Julijana Krefel je bila članica tamošnje Marijine družbe!

Akad. društvo slov. agronomov „Kras“ na Dunaju priredi svoj I. red. obč. zbor z običajnim vspeedom dne 23. t. m. ob 1/8. zvečer v restavraciji R. Holzer, XVIII. Türkenchanzstr. 19. Slovanski gostje in prijatelji društva dobrodošli!

XLIV. redni občni zbor „Slovenske Matice“ bo v ponedeljek, dne 25. maja 1908. l. ob osmi uri zvečer v Ljubljani v veliki dvorani „Mestnega doma“.

Cesarjev spomenik v Ljubljani. — Cesarjev spomenik, ki ga izdeluje akademski kipar Svitoslav Peruzzi, bo v par mesecih gotov in se baje odkrije na cesarjev god, dne 4. oktobra. Stal bo v parku na Sednijskem trgu.

Od 435 nabornikov v Ameriki 334. — V Metliki na Kranjskem je k letošnjemu naboru izmed 101 došlih mladeničev bilo le 23 potrjenih v vojake. Pozvanih je bilo 435, v Ameriki jih je torej 334.

Jubilej tobaka. — Letos bo 350 let, kar je pridesel Španec Consalvo Fernandez prvi tobak iz Amerike. Spočetka se je uporaba tobaka slabo širila, dandanes pa žalibog puši že mogo šolskih otrok.

Jakob Šuligoj
urur
c. kr. državne železnice
v Gorici
Gospodska ulica št. 25.

priporoča svojo zalogo ur
in trgovino
z zlatom in srebrom.
Vse po zmernih cenah.
Za pravo zlato in srebro se jamči.

**Slovenci, kupujte užigalice v korist
družbi sv. Cirila in Metoda!**